భార్యకోసం

- కె. ఎస్. ప్రసాద్

కృష్ణమూర్తి ఆత్మహత్య చేసుకోవాలనే నిశ్చయానికి వచ్చేశాడు. ఇక తను బ్రతకలేడు. విరక్తి పుట్టేసింది. మృత్యుగహ్వరంలోని ప్రశాంతతపై మమకారాన్ని పెంచుకున్నాడు.

ఏమని బ్రతుకుతాడు? ఎవరి కోసం బ్రతుకుతాడు? ఎందుకని బ్రతుకుతాడు?

తన ఉద్యోగం అన్యాయంగా పోయింది. తన కొడుకు— తన గారాలపట్టి— ఒక నాటి రాత్రి ఈ ప్రపంచం నుండి అంతర్థానమై పోయాడు. తన భార్యను పీడించిన రోగం నయం చేయడానికి డాక్టర్‌కు ఫీజు, మందులకు డబ్బు లేకపోవడం వలన రోగమే ఆమెను హరించేసింది.

ఇంకెందుకు తనకు జీవితం? ఈ దారిద్ర్యంలో మగ్గిపోలేడు. చావే శరణ్యం!

ఆ రోజు రాత్రి ఆలోచించాడు. ఎలాగ చనిపోవాలి? ఏది ఉత్తమమయిన మార్గం? తనకు ఎక్కువ బాధ కలగకుండా, సులువుగా తన ప్రాణం తన దేహంనుండి వేరవాలి.

రాత్రి పన్నెండు గంట లయింది. 'నువ్వు తొందరగా చచ్చిపో! నేను ప్రశాంతంగా నిద్ర పోతాను' అన్నట్లుగా వాతావరణం స్తబ్దంగా ఉంది. వెన్నెముకలోనుంచి చలి పుట్టుకు వస్తూంది. స్టేషనులో రైలు కూత కూసి, ఆనందంగా ఆ ఊరుని వదిలేసింది.

కృష్ణమూర్తి ఆఖరి సిగరెట్టు కేసి దీనంగా చూశాడు. ఇక సిగరెట్లు లేవు. తాగడానికి తన జీవితంకూడా ఉండదు. సిగరెట్ వెలిగించి గట్టిగా దమ్ము లాగి వదిలాడు. ప్రతిఫలంగా సిగరెట్ అతడికొక ఐడియా ఇచ్చింది. రైలుకింద తల పెడితే సరిపోతుంది. ఒక సెకనులో పని అయిపోతుంది.

రైలుపట్టాల మధ్య నించుని సిగ్నల్ పోల్ కేసి చూశాడు. ఏదో రైలు వస్తున్నట్లుంది. సిగ్నల్ ఇచ్చారు. రైలు వచ్చేస్తూంది. ఆవురావురు మంటూ కాలం నిమిషాలను మింగేస్తూంది. కృష్ణమూర్తి ఊహల్లోని ఆశాసౌధం రైలు రూపంలో పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చేస్తూంది. కృష్ణమూర్తి రైల్వే లైన్ల మీద పడుకున్నాడు, నక్షత్రాలను లెక్కిస్తూ

ట్రెయిను అకస్మికంగా ఆగి పోయింది. కృష్ణమూర్తి ఉలిక్కిపడ్డాడు. కాలం స్తంభించిపోయింది. డ్రైవరు ట్రెయిను దిగి అన్నాడు: "ఏవరయ్యా, రైలుకట్టలమీద పడుకున్నావ్! ఆ పాపం మాకు చుట్టుకోవాలనా? పద, పద!"

అంతే! కృష్ణమూర్తి రూముకు చేరుకున్నాడు. అతను చావు దగ్గరకూడా ఓడిపోయాడు. ఆ రైలే ఆగకపోతే అతడుకూడా కాలం మింగేసిన మనుష్యుల జాబితాలో చేరిపోను. అలాగ జరగలేదు.

రెండవసారి గోదావరి నదీగర్భంలోకి దూకి చనిపోదా మనుకున్నాడు. ఇది కాస్త బాధతో కూడిన పని. తప్పదు! అయిదు నిమిషాలు తను పడే బాధ ఏభై ఏళ్ళ క్షోభను అంతమొందిస్తుంది. ఈ కుంటుపడిన జీవితాన్ని తనిక లాగలేడు.

గోదావరి వంతెన మీద నించుని దేవుణ్ణి ప్రార్థించాడు. 'భగవంతుడా! ఈ జన్మలో నాకు సుఖాన్ని ఇవ్వలేదు. అయినా, నీ మీద విశ్వాసం పోలేదు. ఇక ఈ జన్మలో నా కర్మము మారుస్తావనే నమ్మకం లేదు. అందుకే మళ్ళీ జన్మలో ఒక ధనవంతుల ఇంట్లో సుఖంగా జీవించేలాగ చేయి' అని గోదావరికి ఒక నమస్కారం పెట్టి దూకేశాడు.

ఆమె అతణ్ణి తన లోపలకు లాక్కుంటూంది. ఆమె చల్లని స్పర్శతో ఉక్కిరి బిక్కిరి అయిన కృష్ణమూర్తి కాళ్ళూ చేతులూ తన్నుకోవడం, పైకి రావడం — మునగడం, మళ్ళీ పైకి రావడం— మునగడం, చాలా మంది ఒడ్డుమీద నుండి చూస్తున్నారు. చూస్తూ చూస్తూ ఇంత అన్యాయం జరగడం భరించలేక పోయారు.

అందుకే నలుగురు రివ్వుమని ఈదు కెళ్ళి మునిగిపోయిన వాడిని గాలించి ఒడ్డుకు లాక్కొచ్చారు. లాక్కు రావడమే కాకుండా, మరో ప్రపంచం పోదామన్న ఆశతో మింగిన నీళ్ళనుకూడా కక్కించారు. కృష్ణమూర్తి కళ్ళు తెరిచాడు.

అతడి కళ్ళకు నలుగురు కనపడ్డారు యమకింకరులలాగ. అతడిలో భయం రూపొందింది. వెంటనే హేతువాదం ఉద్బోధించింది. 'పిచ్చివాడా! నరకం భూలోకం కంటె చెడ్డది కాదు. నరకంలో యముడు ఒక్కడే. భూలోకంలో మూడు వందల కోట్లమంది. యముడి గుండెల్లో కాస్త జాలి పేరుకొనిపోయిందని పురాణాల్లో చదివావు. మానవుల గుండెలో నీకు ఏమాత్రం కనపడలేదు. ఇక భయం దేనికి?'

కృష్ణమూర్తి నరనరాల్లోనూ ఉత్సాహం, ఆనందం వెల్లివిరిశాయి. ఒక్క ఉదుటను కూర్చుని, తన మొహం కేసి చూస్తున్నవాళ్ళను ప్రశ్నించాడు, 'ఇదే లోకం? నరకమా?'

అంతా ఒకరి మొహా లొకరు చూసు కున్నారు. 'ఏమి టీ కేసు' అని ఎక్కువైన నవ్వారుకూడా. అందులో ఒకడు మాత్రం నవ్వును ఆపుకుని అన్నాడు: "ఇది నరకమూ కాదు, స్వర్గమూ కాదు; భూలోకం. కనపడ్డం లేదూ ఎదురుగా గోదావరి?"

కృష్ణమూర్తి నీరుగారిపోయాడు. మళ్ళీ అదే మనుష్యులు! అదే ప్రపంచం! తన గుండెల్లో రగిలిన గాయాల్ని గుర్తుచేసే అనేక ఘటనలు! అదే గోదావరి! రెండవసారికూడా తన ఆశల నారివిల్లు ప్రత్యక్షం కాలేదు.

'నన్నెందుకు లాక్కొచ్చారు ఒడ్డుకు? చనిపోయినాణ్ణి ఎందుకు బ్రతికించారు?" కోపంగా అడిగాడు వాళ్ళను.

వాళ్ళంతా జాలిగానూ, అసహ్యంగానూ కృష్ణమూర్తిని చూశారు. 'బతకలేని వాడు' అన్నదే వాళ్ళ జాలికీ, అసహ్యానికీ కారణం. ఒకడు మెల్లిగా అన్నాడు: "చూడు, బ్రదర్! చచ్చి మన మేం సాధిస్తాం? ఒకవేళ మన మేదయినా సాధించినా, అనుమాత్రం ఇక్కడ సాధించలేమా? ఏదో జరిగిందని మన్ని మనం చంపుకుంటామా? తప్పు కాదూ! ఇంతకూ ఏం జరిగింది? లవ్ ఫెయిల్యూరా?'

> ఒక విషయాన్ని గురించి క్షుణ్ణంగా తెలుసుకోనిదే దాన్ని గురించి వ్రాయకూడదు. ఒక విషయం గురించి తెలుసుకోవాలనే దాహం ఎక్కువైతేగానీ, దాన్ని గురించి చదవకూడదు.
>
> —రిచెక్

అతడి మాటలు కృష్ణమూర్తికి కాస్త నచ్చాయనే చెప్పాలి. అనుమాత్రం మాట్లాడిన నాళ్ళుకూడా అతని జీవితంలో లేరు. అతడి కళ్ళు చెమర్చాయి. గట్టిగా ఊపిరి పీల్చుకుని వాళ్ళ మొహాల లోకి దీనంగా చూస్తూ అన్నాడు: "లవ్ కాదు, దారిద్ర్యం!"

అతడి చుట్టూ ఉన్న నలుగురూ ఆ మాటలు విని గతుక్కుమన్నారు. ఆ మాటలు తప్ప మరేమయినా సరే వాళ్ళు సలహాలు ఇవ్వడానికి, వీలుంటే కాస్త సహాయం చేయడానికి సిద్ధమే! కానీ, దారిద్ర్యం...అఫ్ కోర్స్, వారి వల్ల కాదు. వాళ్ళు మెల్లిగా జారుకోవడానికి ప్రయత్నించారు.

కృష్ణమూర్తి వెళ్ళిపోతున్న వాళ్ళను చూసి బెంగగా అన్నాడు: "సారీ, సర్! ఒక పది రూపాయలయింటే సహాయం చేయరూ?" ఆ క్షణంలో కృష్ణమూర్తి సిగ్గునీ, అభిమానాన్నీ పూర్తిగా వదలేశాడు అనే చెప్పాలి.

ఆ నలుగురూ కృష్ణమూర్తిని విచిత్రంగా చూస్తూ ఉంటే, అందులో ఒక డన్నాడు. "మా ప్రాణాల్ని రిస్కులో పెట్టి చచ్చిపోతున్న నిన్ను ఒడ్డుకు లాక్కొని రాగలిగాం కానీ, డబ్బంటావా, సరి! అది మా వల్ల కాదు." అలా అని జాలిగా నిట్టూర్చి, నిష్క్రమించాడు.

ఈ సంఘటన జరిగిన ఒకటి రెండు నెలల వరకూ కృష్ణమూర్తి ఆత్మహత్య జోలికి పోలేదు. ఈ సంఘటన చాలాకు షాక్ నుండి తేరుకోనూ లేదు. అతణ్ణి చూసి జారిపోతున్న ఫ్రెండ్స్ అనబడే వాళ్ళను వెంటాడి, ప్రతిమాలి, గడ్డం పుచ్చుకుని అయిదూ పదీ తీసుకుని కొంత కాలం గడిపాడు. ఇక గడవడం తన వలన కాదని తెలుసుకున్నాడు.

తనచుట్టూ ఉన్న ప్రపంచం అతనికి బ్రతకడానికి తగిన ఆధారం చూపించడం లేదు. అలాగని చావనివ్వడం కూడా లేదు. అతను మాత్రం ఏం చేస్తాడు? బ్రతకలేకపోతే చావడమే గత్యంతరం. ఒకటి రెండు సార్లు ఫలించక పోయినా, మూడవ సారయినా తన ప్రయత్నం ఫలించదా! ఆ ఆశతోటే అతను బ్రతుకుతున్నాడు.

ఇక మూడవ ప్రయత్నం తప్పదను కున్నాడు. ఈ ప్రయత్నం కూడా ఫలించక పోతే ఇక బ్రతక లేడు; చావనూ లేడు. అందుకే ఈ సారి చాలా కట్టుదిట్టంగా చనిపోవాలనుకున్నాడు. అటువంటి ప్రయత్నం కోసం రెండు రాత్రుళ్ళూ, రెండు పగళ్ళూ తీవ్రంగా ఆలోచించాడు. ప్రతి రోజూ లాగ ఉదయించే సూర్యుని ఎర్రటి కిరణాలు తూర్పున ఉదయించే సమయానికి కృష్ణమూర్తికి తళుక్కుమని తట్టింది— ఉరి తీసుకుంటే పోలే?

అవును. ఇదే మంచి ఆలోచన. తన గదిలోనే దూలానికి తాడు కట్టి, టేబులు మీద నించుని ఆ తాడులో మొహం దూర్చి టేబుల్ని తన్నేస్తే గొడవ వదిలి పోతుంది. హాయిగా మృత్యువును కౌగిలించు కోవచ్చు.

మృత్యువును ఒక స్త్రీలాగ ఊహించు కుని, ఆమె ఒడిలో పడుకున్నట్టే ఆనందపడ్డాడు. మృత్యువు చల్లని, అతి చల్లని కౌగిలిలో ఈ ప్రపంచాన్ని శాశ్వతంగా మరచిపోవచ్చు ననుకున్నాడు. జీవితాన్ని కాలంతో కట్టేసిన బలమైన తాడును ఉరితాడుతో తెంచుకుని నికృష్టమయిన బ్రతుకుకు 'గుడ్ బై' కొట్టెయ్యవచ్చు ననుకున్నాడు.

బజారుకు పోయి బలమయిన తాడు కొన్నాడు. తన రూములో అడ్డంగా ఉన్న దూలానికి కట్టి, హాయిగా ఊపిరి పీల్చుకున్నాడు. చివరి సారిగా చివరి సిగరెట్టు తాగి చనిపోదామనుకుని, సిగరెట్టు ముట్టించి ఖుషీగా పొగ వదిలాడు.

ఒకసారి తను వదిలే ఆఖరి నిశ్వాసాన్ని గురించి ఆనందంగా ఆలోచిస్తూ తను అనుభవించిన బాధలకు ఒక కన్నీటి బొట్టును వదిలాడు. తన జీవితంలో ఆఖరి గడియ వేగంగా వచ్చేస్తూందన్న తలంపు అతడి చిత్త క్షోభను మరిపింప చేస్తూంది.

కృష్ణమూర్తి టేబుల్ ఎక్కాడు. ఉరితాటిలో తల దూర్చి టేబుల్ తన్నేయబోతూండగా విన్నాడు అయిదారు బూట్ల శబ్దం. 'తన కెందుకీ గొడవ' అని హాయిగా టేబుల్ని తన్నేయ బోయాడు.

అతను గది లోపల పెట్టిన గడియని చిన్న కర్రముక్కతో తీసి, లోపలకు ప్రవేశించారు — ఇల్లుగలాయన, ఒక ఇన్‌స్పెక్టర్, నలుగురు కానిస్టేబుల్స్. హడావుడిగా అతని వద్దకు చేరుకుని, అతను గింజుకుంటున్నా వినకుండా అతన్ని కిందకు లాగేశారు. నలుగురు అతని చేతుల్ని గట్టిగా పట్టుకున్నారు.

కృష్ణమూర్తి నిర్ఘాంతపోయాడు. ఇంటాయన అరుస్తున్నాడు: 'మా ఇంట్లో చస్తావా? ఏ శ్మశానంలో కయినా పోయి చావలేకపోయావా? మా ఇల్లే దొరికిందా నీకు? ఇంకెవరయినా మా ఇంటికి అద్దెకొస్తారా? నువ్వు గోదావరిలో దూకడమే విన్నాను. అప్పుడే ఖాళీ చేయిమని అందామనుకున్నాను. ఇక లాభం లేదు. నేను పోలీసుల్ని పిలవక పోతే ఏమగునో? రామ, రామ! శుక్రవారం పూటా. . . పద, పద, ఇల్లు ఖాళీ చెయ్యి.'

కృష్ణమూర్తి నోరు విప్పలేదు. అందరి కేసి గుడ్లప్పగించి చూస్తున్నాడు. నరనరంలోనూ పిరికితనం ఆవహిస్తూంది. తనకు చావడంకూడా చేతకాదు. 'నువ్వేం చేస్తావులే, పాపం' అన్నట్లుగా ఉరితాటి కేసి చూశాడు.

కృష్ణమూర్తిని పోలీసు స్టేషనుకు లాక్కుపోయారు పోలీసులు. అతణ్ణి హంతకుణ్ణి చూస్తున్నట్టే చూస్తున్నారు. స్టేషనులో ఇన్‌స్పెక్టర్ అడిగాడు: 'ఎందుకు చావాలనుకున్నావు? నీ శవపంచాయతీతో మా అందర్నీ చంపుదామనుకుంటున్నావా?'

'బతకలేక చద్దామనుకుంటున్నాను.'

'ఎందుకు బతకలేకపోతున్నావు?'

'చావడం చేతకాక బ్రతకలేకపోతున్నాను'

'సూటిగా సమాధానం చెప్పు. ఏం, ఎలా ఉంది ఒళ్ళు?' గద్దించాడు ఇన్‌స్పెక్టర్.

'నా ఒళ్ళు బాగానే ఉంది. నా సమాధానాలు కూడా సూటయినవే, మీరు అర్థం చేసుకోలేరు.' ప్రశాంతంగా సమాధానం చెప్పాడు కృష్ణమూర్తి.

ఇన్‌స్పెక్టర్ ఒళ్ళు మండిపోయింది. అష్టైరావు ప్రశ్నించిన వాడు, అష్టైరావు చెప్పని వాడు తన ఎదుట ఇంత నిబ్బరంగా సమాధానం చెబుతాడా? కృష్ణమూర్తి సమాధానాలు తనకు అవమానంగానే భావించాడు. కృష్ణమూర్తి కడుపులో ఒక్క పోటు పొడిచాడు చేత్తో.

ఆ దెబ్బతో కృష్ణమూర్తి కళ్ళు బయర్లు కమ్మాయి. మెలికలు తిరిగిపోయాడు. కడుపు మీద చెయ్యి పెట్టుకుని, 'అమ్మా' అని అరిచి కిందనే మెలికలు పడిపోయాడు. ఆయాసపడ్డాడు.

ఇన్‌స్పెక్టర్‌తో వాంఛ చల్లారలేదు. కుర్చీలోంచి లేచాడు. కృష్ణమూర్తి దవడమీద లాగి కొట్టాడు. కృష్ణమూర్తికి పైలోకాలు గుర్తుకొచ్చాయి. ఒక్క క్షణం పైలోకాల్లోని సుఖం అనుభవిస్తున్నట్లుగా కళ్ళు తేలేశాడు.

"చచ్చాడా ఏంటి?" అని, కృష్ణమూర్తి ముక్కు దగ్గర చెయ్యి పెట్టి, వెచ్చటి నిశ్వాసతో బ్రతికే ఉన్నాడని నిర్ధారణ చేసుకుని కృష్ణమూర్తి కాలరు పట్టుకుని, లేపి, "వీణ్ణి లాకప్‌లో పడేయండి" అని ఒక తోపు తోశాడు.

క్రిందపడ్డ కృష్ణమూర్తిని లాకప్‌లో పడేశారు ఇద్దరు కానిస్టేబుల్స్. పోలీసు స్టేషను నిండా అంతులేని తృప్తి తాండవించింది. ఆ తృప్తిలో మునిగిపోయిన ఇన్‌స్పెక్టర్ గోల్డ్ ఫ్లేక్ సిగరెట్టును, కానిస్టేబుల్స్ బీడీలను వెలిగించారు. అమానుషత్వమనే తెల్లని పొగ స్టేషన్ని ఆవహించింది.

కృష్ణమూర్తి లాకప్‌లో రాత్రి పన్నెండు గంటల దాకా నిద్రపోయాడు. అతను లేచేసరికి అతని చుట్టూ ఉన్న ప్రపంచం నిద్రపోతూంది. బయట గదిలో ఒక కానిస్టేబుల్ కంబళీ కప్పుకుని జోగుతున్నాడు. ఇద్దరు దబ్బులతో పేకాడుకుంటున్నారు.

కృష్ణమూర్తి కడుపులో ఆకలి అవురావురు మంటూంది. పళ్ళు సలుపులు పెడుతున్నాయి. తలపోటు. మధ్యాహ్నం ఇన్‌స్పెక్టర్ కొట్టిన చోట నొప్పి. అతడి గుండెల్లో అంతులేని క్షోభ. అవమానం, పగ!

ఎవరిమీద పగ? తన చుట్టూ మెసిలే మనుషుల మీద. తనను బ్రతికించిన దుర్మార్గుల మీద. తనను అన్యాయంగా కొట్టిన ఇన్‌స్పెక్టర్ మీద. ఇంకా తన దిక్కుమాలినతనంమీద, పిరికితనం మీద.

అతడి కళ్ళు ఎర్రబడ్డాయి, మధ్యాహ్నం జరిగిన సంఘటన గుర్తుకు రాగానే. కోపంతో ఒళ్ళంతా సలసల కాగుతూంది. తలంతా తిరుగుతూంది — 'ఏం చేయటా' అని.

చివరకు కృష్ణమూర్తి ఒక నిర్ణయానికి వచ్చేశాడు. అతడి ఆలోచనల రహదారిలో ఒక మైల్ స్టోన్.

హాయిగా చనిపోదామనుకున్న తనను ఈ గుడ్డి ప్రపంచం చావనీయలేదు. ఈ ప్రపంచంలోని ఎవర్నయినా తను చంపేస్తే — సంఘం, కోర్టులు, ప్రాసిక్యూటర్లు, జడ్జీలు, ప్రభుత్వం కలిసి తనను చంపుతారు. అదే కావాలి తనకు. తనకు చావు కావాలి.

ఎవర్ని చంపాలి? కృష్ణమూర్తి చాలా సేపు ఆలోచించాడు. ఎవరి గుండెల్లో పదునైన కత్తిని గుచ్చేస్తే, ప్రభుత్వం తన మీద కక్ష చూపిస్తుంది? కృష్ణమూర్తి మస్తిష్కంలో తనను మధ్యాహ్నం కొట్టిన ఇన్‌స్పెక్టర్ మెదిలాడు. అవును, వాణ్ణి చంపేయాలి అనుకున్నాడు.

మరునాడు కృష్ణమూర్తిని ఇన్‌స్పెక్టర్ ముందు హాజరు పరిచారు. ఆ రోజు కృష్ణమూర్తిని కోర్టుకు తీసుకొని వెళ్ళారు.

కృష్ణమూర్తిని ఇన్‌స్పెక్టర్ ఆనందంగా చూశాడు. కృష్ణమూర్తి వాచిన దవడ అతనికి చాలా ఉల్లాసాన్ని ఇచ్చింది. కృష్ణమూర్తి ఎర్రగా మండుతున్న కళ్ళు ఇన్‌స్పెక్టర్‌కు చాలా సంతోషాన్నిచ్చాయి. 'రాస్కెల్! లేకపోతే నాతో పిచ్చివాగుడు వాగుతాడా?' అనుకున్నాడు.

"ఏం, రాత్రి ఎలా గడిచింది? పళ్ళు కదులుతున్నాయా? రాస్కెల్, చావలేని వాడికి పొగరెందుకురా?" అన్నాడు. కృష్ణమూర్తి మాటాడలేదు. చుట్టూ చూస్తున్నాడు. అతనికి కావలసింది ఆయుధం. ఇన్‌స్పెక్టర్ గుండెల్లో బలంగా దిగబడిపోయే బలమైన ఆయుధం కావాలి.

"సమాధానం చెప్పవేం?" కళ్ళు ఎర్ర చేసి అరిచాడు ఇన్‌స్పెక్టర్.

"పిచ్చి పిచ్చి ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పడం నాకు చేతకాదు." కృష్ణమూర్తి సమాధానం చెప్పాడు.

రచన

చక్కగా వ్రాయగలగడం అంటే చక్కగా ఆలోచించడం, అనుభూతి చెందడం, తెలియచెప్పడం. అంటే, మేధస్సు, ఆత్మ, అభిరుచి . . . ఒక రూపు దాల్చడం.

—బఫ్ఫన్

ఇన్‌స్పెక్టర్ కళ్ళు ఎర్రబడ్డాయి. "నీ కంత కండకావరమా, బాస్టర్డ్" అని కృష్ణమూర్తి మొహం మీద చాచి కొట్టాడు. కృష్ణమూర్తి తూలుతూ, తూలుతూ గోడ దగ్గర పడ్డాడు. అతని కళ్ళకు గోడవారనే ఉన్న పోలీసు గన్, దానికి కట్టిన బాయొనెట్ కనిపించాయి.

కృష్ణమూర్తి గుండెల్లో ద్వేషం తుఫాను గాలిలాగ విజృంభించింది. నరనరాల్లోనూ ధైర్యం ఉప్పొంగింది. శాంతం శాశ్వతంగా పూడిపోయి, దాని స్థానంలో 'పగ' అనే మహా వృక్షం ఏర్పడింది. 'వెనుకంజ వేయకు. ఇదే సమయం. మళ్ళీ నీ కీ ఛాన్సు రాక పోవచ్చు. ఆ గన్‌కున్న బాయొనెట్‌తో పొడిచెయ్యి.' అతడి ఎద ఘోషించింది.

ఇన్‌స్పెక్టర్ అతణ్ణి సమీపిస్తున్నాడు. అడ్డమైన తిట్లు తిడుతూ అతని వద్ద కొచ్చి అతడి కాలరు పట్టుకొని లేపాడు. అంతే. ఇన్‌స్పెక్టర్ గుండెల్లో బాయొనెట్ చోటు చేసుకుంది. కస్‌మంటూ దిగిన బాయొనెట్ రక్తంతో తడుస్తూంది. ఇన్‌స్పెక్టర్ చావుకేక పెట్టాడు.

చస్తూ కూడా ఇన్‌స్పెక్టర్‌లో కసి పోలేదు. తను ఊహించని రకంగా పొడిచిన కృష్ణమూర్తిని చంపి మరీ చావాలనుకున్నాడు. జేబులోంచి రివాల్వరు తీశాడు. మరుక్షణం కృష్ణమూర్తి ఒక్క ఉదుటను ఆ రివాల్వరు లాక్కుని బలంగా ఇన్‌స్పెక్టర్ మొహం మీద కొట్టాడు. దబ్బుమని పడ్డాడు ఇన్‌స్పెక్టర్ మరోకేకతో.

పోలీసు స్టేషనంతా బీభత్స మయిపోయింది. రక్తం! అంతవరకూ నిందితుల రక్తంతో తడిసిన పోలీస్ స్టేషను, ఈనాడు ఇన్‌స్పెక్టర్ రక్తంతో తడుస్తూంది.

కొందరు పోలీసులు బయటకు పారిపోయారు. కొందరికి ఏం చేయడానికీ తోచలేదు. ఎదురుగా కృష్ణమూర్తి చేతిలో రివాల్వరుతో కాలభైరవుడిలాగ నిలుచున్నాడు. దగ్గరికొస్తే కాల్చేస్తానని అరిచాడు. కృష్ణమూర్తి దగ్గరి కెళ్ళడానికి ఎవరికీ దమ్ములు చాల్లేదు.

ప్రతి పేపరులోనూ ఈ వార్త ప్రచురిత మయింది. ప్రజలంతా కృష్ణమూర్తిని తిట్టిపోశారు. అన్యాయంగా చనిపోయిన ఇన్‌స్పెక్టర్ అమరుడన్నారు. తన డ్యూటీకోసం ప్రాణాల్ని త్యాగంచేసిన ఇన్‌స్పెక్టర్‌కు 'పద్మశ్రీ' కాని, ఇంకేదన్నా తప్పక వస్తుందని తలపోశారు అటువంటి ఇన్‌స్పెక్టర్ తమ ప్రాంతంలో ఉండడం గర్వకారణ మన్నారు.

ప్రతి పత్రికా ఏదో రకంగా వ్యాఖ్యానించింది. కొందరు కృష్ణమూర్తిని ఉరి తీస్తేనే గాని న్యాయం శాంతించ దన్నారు. మరి కొందరు కృష్ణమూర్తిలాంటివాళ్ళు దేశానికే ప్రమాదమని చెప్పి, ఎక్కడెక్కడివో ఉదాహరణలు తీసుకొచ్చి, చివరకు ప్రతి ఆత్మహత్య చేసుకొనేవాణ్ణి పట్టుకుని ఉరితీస్తే బాగుంటుందని సూచించారు. ఇంకా కొందరు / కృష్ణమూర్తి లాంటి వాళ్ళ దుస్సాహసానికి పేదరికమే కారణమని చెప్పి, వారి కొక బ్రతుకు తెరువు చూపిస్తే ఇటువంటి సంఘటనలు జరగవేమోనని వ్రాశారు. మరునాటి నుంచీ అలాగ వ్రాసిన వాళ్ళను ప్రజలు దుయ్యబట్టారు.

ఏమయితేనేం? ప్రజలందరిలోనూ చాలానే భయం పెంపొందింది. నాలుగయిదు ఆత్మహత్యలు శాంతంగా జరిగిపోయాయి. ఆత్మహత్య చేసుకునేవాణ్ణి ఎవరూ ఆపడానికి ప్రయత్నించలేదు. 'వాడి మానాన వాడు చస్తే మన కెందుకు' అని ఊరుకున్నారు.

కృష్ణమూర్తి పోలీసు వాళ్ళకు లొంగిపోయాడు. లొంగిపోయేటప్పుడు పెద్ద హడావుడి ఏమీ చేయలేదు. అతని కార్యం అతను నిర్వర్తించాడు, ఇక అతనికి న్యాయం చేకూర్చవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై ఆధారపడి ఉంది.

కృష్ణమూర్తిని పోలీసు వాళ్ళు కూడా ఎక్కువగా బాధించలేదు. కృష్ణమూర్తి ధైర్యం వాళ్ళలో చాలా కలవరాన్ని, భయాన్ని కలిగించింది. 'చావుకు తెగించిన వాడితో సరసాలాడడం తమకు ముప్పు' అనుకున్నారు. ఎలాగో కోర్టువారు అతనికి మరణ దండన విధిస్తారనే ధీమాతో ఉన్నారు.

కృష్ణమూర్తిని కోర్టులో హాజరు పరిచారు. కోర్టంతా క్రిక్కిరిసి ఉంది. కొందరు కృష్ణమూర్తిని రాక్షసుణ్ణి చూసినట్లు చూశారు. కృష్ణమూర్తి చూపులకు చాలా భయంకరంగా ఉంటాడనుకున్న కొందరు మాత్రం నిరుత్సాహ పడ్డారు. 'సన్నగా ఎముకల గూడులా

ఉన్న వీడికి ఇంత ధైర్యం ఎక్కడినుంచి వచ్చిందో' అని ఆశ్చర్యపడ్డారు.

కృష్ణమూర్తికి డిఫెన్సు లేదు. మొత్తం అంతా అతనికి వ్యతిరేకమే! కృష్ణమూర్తి మీద పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ చాలా నేరాలు మోపాడు. సాక్షులు చాలా మంది సాక్ష్యం చెప్పారు. డాక్టర్లు, పోలీసులు, ఇంకా చాలా మందిని విచారించారు.

కృష్ణమూర్తి బోనులో నిలబడ్డాడు. కృష్ణమూర్తిని జడ్జి అడిగారు: 'నీవే హత్య చేశావని ఒప్పుకుంటున్నావా?'

'ఒప్పుకుంటున్నాను.' కృష్ణమూర్తి సమాధానం.

'హత్య ఎందుకు చేశావ్?'

'చాలా కాలంగా నాకు చనిపోవాలని ఉంది. అయితే మూడు సార్లు ఆత్మహత్య చేసుకోడానికి ప్రయత్నించి మూడుసార్లు ఇన్స్పెక్టర్ చేతిలో పడ్డాను. అతను నన్ను న్యాయంగా హింసించాడు. అమానుషంగా ప్రవర్తించాడు. ఆ క్రూరత్వాన్ని సహించలేకపోయాను. నేను బతుకుతున్నాను. నాకు కావలసింది మృత్యువు. కానీ, అమానుషమైన ఒక ఇన్స్పెక్టర్ చేతిలో మరణం కాదు. మీ న్యాయస్థానం నన్ను ఉరితీస్తే హాయిగా చచ్చిపోతాను. మీ న్యాయం నాకు మరణం ప్రసాదించాలంటే, మీకు తెలుసుగా — నేను మరొకరి ప్రాణాలు బలి తీసుకోవాలి. ఇన్స్పెక్టర్ ప్రాణం తీసుకోదల్చుకున్నాను." ముగించాడు.

అంతా ఆశ్చర్యపోయారు. 'వీడి కెంత పొగరు' అనుకున్నారు కోర్టు హాల్లో. కలవరంకూడా ప్రారంభమయింది. 'నిండు బోనులో కొరుకుతున్నట్లు అతనికి మరణ శిక్ష విధిస్తే శిక్ష అనే దానికి అర్థమేముంది?' అనుకున్నారు ఆ మాటలు జడ్జిగారి చెవిని కూడా పడ్డాయి.

"ఆర్డర్! ఆర్డర్!" అని అరిచి, కృష్ణమూర్తిని జడ్జిగారు అడిగారు "నువ్వు ఇన్స్పెక్టర్ను హత్య చేయక ముందు ఆత్మహత్యకు ప్రయత్నించావా?"

"మూడు సార్లు ప్రయత్నించాను"

"ఎందుకు ఆత్మహత్యకు పాల్పడ్డావు?"

కృష్ణమూర్తి కోర్టు హాలంతా చూశాడు. అంతా అతనివేసి చూస్తున్నారు. పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ అతన్ని తినేలాగా చూస్తున్నాడు

"ఈ ప్రశ్న చాలా తెలివి తక్కువ ప్రశ్నలా అనిపిస్తోంది నాకు ఎవరయినా ఎందుకని తన్ను తాను చంపుకుంటాడు? చావుమీద ఇష్టమున్న కోరికతో మాత్రం కాదు. బ్రతుకులో తీపి లేక. బ్రతుకుమీద రోత పుట్టి. నాపై ఆధారపడ్డ నా భార్య, నా కొడుకు నన్ను ఒంటరిగా, దిక్కులేకుండా వదిలిపోయారు. కోర్టువారి దృష్టిలో ఆ రెండూ సహజ మరణాలు. నా దృష్టిలో సంఘంచేత క్రూరంగా హత్యచేయబడినారు. నాకు బ్రతకడానికి తగిన ఆధారం లేదు. నాకు చేయూతనిచ్చి బ్రతుకుపై ఆశ కల్పించే వాళ్ళు ఎవరూ లేరు. ప్రతి రోజూ, ప్రతి నిమిషం, ప్రతి క్షణంకూడా భయమే! రోజు గడవాలంటే ఎవరో ఒకర్ని ముష్టి ఎత్తాలి. అలాగే చేశాను కొంతకాలంపాటు. ఇంక చెయ్యలేకపోయాను" కృష్ణమూర్తి కళ్ళలో అశ్రువులు నిండాయి.

"జడ్జిగారూ! నేను చాలా పెద్ద అపరాధం చేశాను. క్షమించరాని హత్య చేశాను, నాకు తెలుసు కోర్టువారి దృష్టిలో దీనికి మరణమే శిక్ష. నన్నింక ఎక్కువ ప్రశ్నలు అడగకండి. నేనేం సమాధానం చెబుతానో, నేనేం చేస్తానో నాకే తెలియదు. ఒకటి మాత్రం నాకు బాగా తెలుసు. మీరు చాలా మంచివారని ప్రసిద్ధికెక్కారు. న్యాయ ధర్మాల విషయంలో చాలా నిక్కచ్చి మనుషులని విన్నాను. నేనే మీ స్థానంలో ఉన్నా నా లాంటి వాడికి మరణ దండనే విధిస్తాను. ఎక్కువగా ఆలోచించి మీ మెదడు పాడుచేసుకోకండి. నేనెక్కువగా మాట్లాడుతున్నానని అపార్థం చేసుకోకండి మీ ధర్మాన్ని మీరు నిర్వర్తించండి ఇటు చూడండి — మీ తీర్పు కోసం ఎంతమంది చూస్తున్నారో. వాళ్ళంతా మీరు నాకు మరణ దండన విధిస్తే తృప్తిగా వెళ్ళిపోతారు. వారికి కావలసినది నా లాంటి వాడు ఈ లోకంలో ఉండకూడదన్నదే. వాళ్ళ తృప్తి కోసం, చనిపోయిన ఇన్స్పెక్టర్‌గారి భార్యాబిడ్డల తృప్తి కోసం, నా కేసి కోపంగా చూస్తున్న ఆ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ తృప్తి కోసం, నాకోసం — నాకు మరణ దండన విధించండి మీ కడుపున పుడతాను" అని ముగించాడు.

ఆఖరి వాక్యం జడ్జిగారిలో ఉద్వేగాన్ని రేకెత్తించింది. 'వీడు వచ్చి నా కడుపున పుట్టడమేమిటో' అని జడ్జిగారి ఒళ్ళు జలదరించింది.

తీర్పు రెండు రోజులకు వాయిదా పడింది. ప్రజలు చాలా అసంతృప్తులుగా వెళ్ళిపోయారు. కృష్ణమూర్తికి ఉరిశిక్ష పడుతుందని కొందరూ, పడదని కొందరూ పందేలు కాసుకున్నారు. 'ఆ గొడవలతో నాకు సంబంధం లేదు' అన్నట్టు కాలం రెండు రోజులు ముందుకు సాగింది.

జడ్జిగారు చాలా ఆలోచించారు. ఆ తీర్పుతో తనకు మంచి పేరు రావాలని ఆయన ఆరాటం. కృష్ణమూర్తిని గురించి ఆయనకేమీ ఆరాటం లేదు.

ఈ రెండు రోజుల వ్యవధిలోనూ ఆయన చాలా పుస్తకాలు తిరగేశారు. ఇటువంటి కేసులలో చాలా మంది జడ్జీలు ఇచ్చిన చాలా తీర్పులను అధ్యయనం చేసుకున్నారు. చివరకు ఆయన తీర్పు ఇచ్చారు.

"ఆత్మహత్యకు మూడుసార్లు ప్రయత్నించిన నేరానికి కృష్ణమూర్తికి మూడు సంవత్సరాల కఠిన కారాగార శిక్ష విధించబడింది. ఇన్స్పెక్టర్‌ను చంపిన నేరానికి ఉరి విధించబడినది. మూడు సంవత్సరాల జైలు శిక్ష అనుభవించిన తరవాత ఉరితీయడం అమలుజరుప బడుతుంది.'

తీర్పు విన్న కృష్ణమూర్తి మ్రాన్పడిపోయాడు. కోర్టంతా దద్దరిల్లేలాగా అరిచాడు. "ఇది చాలా అన్యాయం. ఉరి శిక్ష మూడేళ్ళు వాయిదా పడడానికి వీల్లేదు. ఉరి తీశాక జైల్లో వేయండి." అతని మాటలు ఎవరూ పట్టించుకోలేదు. ప్రజలు జడ్జిగారిని మనఃస్ఫూర్తిగా అభినందిస్తూ వెళ్ళిపోయారు.

* * *

జైల్లో కృష్ణమూర్తిని మనోవ్యాధి క్రుంగదీసింది. అతని జీవితంలో ఏ కోరికా కూడా కార్యరూపం ధరించలేదు. ఆఖరికి ఉరిశిక్షకూడా మూడు సంవత్సరాలు వాయిదా పడిందన్న నిజం అతన్ని క్రుంగదీసింది.

ఆ మనోవ్యథతోనే అతను క్షయ వ్యాధికి గురి అయ్యాడు. మూడు నెలలలో క్షయ ముదిరి, ఒక నాటి రాత్రి రక్తం కక్కుకుని చనిపోయాడు. లోకం దృష్టిలో అతి సహజమైన చావు చచ్చాడు. ★

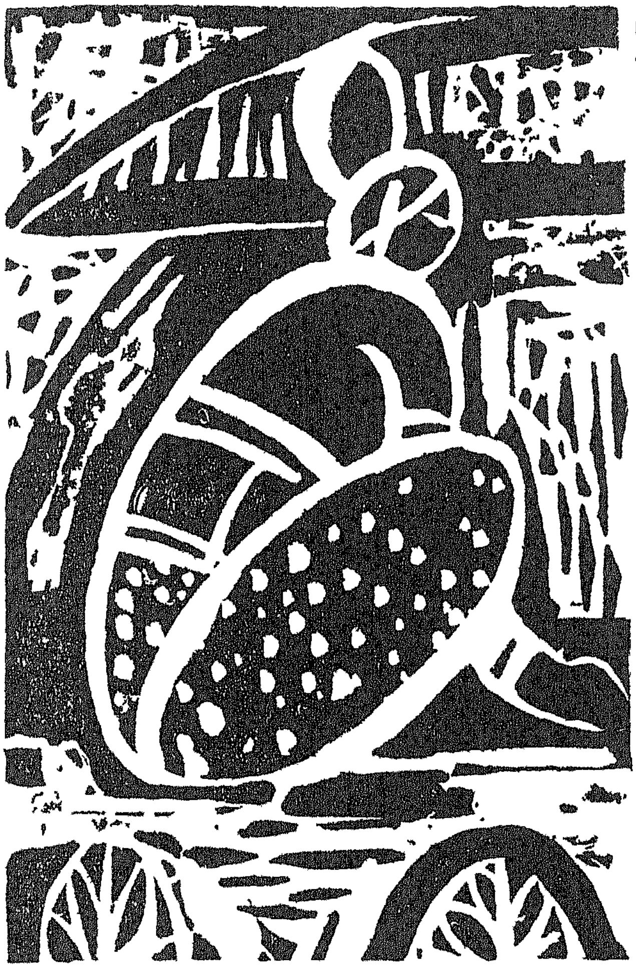

గూడు

చిత్రం— వై. బాలయ్య (సిద్దిపేట)